

KESKI-SUOMEN VAMMAISPALVELUTYÖRYHMÄ

Aika	Ma 25.9.2017 klo 13–15		
Paikka	Kokoustila 100, 1. krs, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Matarankatu 4, Jyväskylä		
Osallistujat			
	Vesimäki, Mirva pj.	palveluvastaava, Äänekosken kaupunki	X
	Paananen, Päivi vpj.	kehitysvammahuollon johtaja, Uuraisten kunta	X
	Hakulinen, Päivi	peruspalvelujohtaja, Joutsan kunta	X
	Hallinen, Aila	palveluohjaaja, Keuruun kaupunki	-
	Hanhikoski, Emmi	johtava sosiaalityöntekijä, Jyväskylän kaupunki	-
	Heikkilä, Marja	johtaja, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus	X
	Hokkanen, Rauno	Keski-Suomen neuroliitto, vpj. Neuroliitto	-
	Hänninen, Sanna	sosiaalityöntekijä, Hankasalmen kunta	X
	Johnson, Heidi	vammaispalvelujen ohjaaja, Muuramen kunta	X
	Junnilainen, Päivi	vammaispalvelujen palvelupäällikkö, Jyväskylän kaupunki	X
	Kainulainen, Saira	vammaispalvelujohtaja, Wiitaunioni	X
	Kolomainen, Ulla	apuvälinepalvelupäällikkö, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	-
	Koskimies, Helena	kouluttaja, Jyväskylän aikuisopisto	-
	Kuorelahti, Marianne	hankekoordinaattori / PRO SOS, Koske	-
	Kuusela, Päivi	sosiaalityöntekijä, Jämsän kaupunki	X
	Lahtela, Riikka	kuntoutusohjaaja, Vaalijalan kuntayhtymä	-
	Lampi-Mäkelä, Emilia	projektityöntekijä, Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö	-
	Lehtinen, Armi	vs. tulosaluejohtaja, Jämsän kaupunki	X
	Lehtinen, Maria	kehittäjäkoordinaattori, KSLAPE-hanke	X
	Liukkonen, Johanna	kehittäjäsosiaalityöntekijä, KSLAPE-hanke	X
	Kiviniemi, Veera	harjoittelija, KSLAPE-hanke	X
	Lähtenmäki, Tiina-Maija	sosiaalityöntekijä, Keuruun kaupunki	-
	Muli, Sari	sosiaaliohjaaja, Laukaan kunta	X
	Mäkiharju-Brander, Paula	ylitarkastaja, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto	X
	Niinivirta, Mari	kehittämiskoordinaattori, Vaalijalan kuntayhtymä	X
	Ohvo, Eira	sosiaalijohtaja, Konneveden kunta	-
	Pasma, Erja	vastaava fysioterapeutti, Äänekosken kaupunki	-
	Pihl, Anu	perusturvajohtaja, Toivakan kunta	-
	varaj. Kauppinen, Eija	vanhuspalvelujohtaja, Toivakan kunta	-
	Pihlainen, Leena	sosiaalityöntekijä, Multian kunta	-
	Pollari, Teija	sosiaaliohjaaja, Petäjäveden kunta	X
	Rauhamäki, Leena	asumisyksikön esimies, Jämsän kaupunki	-
	Saarinen, Marja-Leena	toimitusjohtaja, Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö	-
	Simo, Pirkko	kehitysvammahuollon vastaava ohjaaja, Joutsan kunta	X
	Sormunen, Jenni	kuntoutusohjaaja, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	-
	Talvensola, Sivi (siht.)	suunnittelija, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus	X
	Tienhaara, Hanna	sosiaalityöntekijä, Laukaan kunta	X
	Vehviläinen, Minna	palveluohjaaja, Perusturvaliikelaitos/SoTe-ky Saarikka	X
	Virtanen, Satu-Maria	hallituksen jäsen, Kynnys ry, Jyväskylän ohjausryhmä / puheenjohtaja, Jyväskylän vammaisneuvosto	X

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.05.

Hyväksyttiin asialista

2. Osallistujien toteaminen

Todettiin osallistujat ja muutokset

3. Edellisen kokouksen muistion 8.5.2017 hyväksyminen

Muistio hyväksyttiin

4. Varapuheenjohtajan valinta

Päivi Paananen on ilmoittanut jäävänsä pois varapuheenjohtajan tehtävästä. Työryhmä kiitteli Päiviä aktiivisuudesta työryhmän jäsenenä ja varapuheenjohtajana.

Ehdotettiin varapuheenjohtajaksi Armi Lehtistä. Ehdotusta kannatettiin ja Armi Lehtinen valittiin varapuheenjohtajaksi.

5. Keski-Suomen vammaispalvelujen palvelurakenne ja tuotantomalli

Keski-Suomen vammaispalvelutyöryhmää on pyydetty valmistelevaan maakunnallista vammaispalvelujen tuotantomallia ja rakennetta. Pyynnön on esittänyt vs. sote-vastuuvalmistelija Asko Rytönen keväällä 2017. Yhteistyöpyynnön ovat vahvistaneet uusi sote-vastuuvalmistelija Mikael Palola ja hänen varahenkilönsä Kati Kallimo 4.9. Kosken kanssa käydyssä neuvottelussa. Työryhmän aiemmasta työskentelystä on hyviä tuloksia Keski-Suomen vammaisstrategiaesityksen ja vammaispalvelujen sote-tietopaketin osalta.

Sote-uudistuksen toimeenpanon siirryttyä vuoden 2020 alkuun valmistelu jatkuu Keski-Suomessa keväeseen 2018 saakka. Vammaispalvelujen sisältöasiantuntijana maakunta- ja sote-valmistelun johtoryhmässä toimii vammaispalvelupäällikkö Armi Lehtinen Jämsästä.

Tuotantomallityöskentely on aloitettu järjestämällä kaksi avointa työpajaa, 15.5. ja 17.8. Jälkimmäisen työpajan materiaali on saatavissa Kosken sivuilta osoitteesta: <http://koskeverkko.fi/tapahtumien-materiaalit/>

Keskustellaan työskentelyn organisoinnista ja aikataulutuksesta Armi Lehtisen ja Marja Heikkilän alustusten pohjalta.

Armi Lehtinen kertoi johtoryhmän terveiset ja toimeksiantojen tarkennukset. Tarkoituksena on jatkaa palvelujen määrittelyä keväällä työstetyn materiaalin pohjalta ja käydä läpi keväällä laadittu vammaispalvelujen palvelupaketti yhdessä sovitulla, kuntien ammattilaisista koostuvalla asiantuntijajoukolla huomioiden vammaispalvelujen monet yhdyspinnat. Lisäksi laaditaan palvelujen määrittelyä tukevat tehtävät, mm. palveluntuottajien tehtävien määrittely.

Aikataulutus on seuraava. Ensin määritellään järjestämisen näkökulmasta palvelut ja niiden myöntämiskriteerit, asiakasmaksut ja ohjauskäytännöt. Näiden määrittelyjen perusteella laaditaan palveluntuottajia koskevia käytännöt taustalla palvelusetelimäärittelyt. Tavoitteena saada määrittelyt tehtyä vuoden vaihteen tienoilla, jotta kunnat voisivat ottaa

nämä vuoden 2019 talousarvion pohjaksi. Aineistojen tulisi kokonaisuudessaan olla valmiina maaliskuun loppuun 2018 mennessä.

To 28.9. johtoryhmän kokouksessa tarkennetaan mm. palvelukuvausten taso ja tarkkuus, järjestämissuunnitelma, palvelukuvaukset. Valmistelun etenemistä voi seurata osoitteessa: www.ks2020.fi.

Marja Heikkilä muistutti, että johtoryhmän tämänhetkissä tehtävissä kyse on erityisesti järjestäjän tehtävien ja palvelustrategian määrittelystä. Tämän tehtävän tulee olla riittävän laaja-alainen ja pohjautua strategiseen näkemykseen. Maakunnallista strategiaa on hahmoteltu mm. Keski-Suomen vammaisstrategiaesityksessä. Ylipäänsä täytyy irrottautua yksittäisen kunnan näkökulmasta ja pohtia asiaa maakunnan näkökulmasta. Suunnittelussa tarvitaan asiakas-/kuntalaisnäkökulmaa ja tutkimuksellista otetta, jotta saadaan riittävän uutta ja laadukasta toimintaa kuntalaisille.

Keskustelua

Käyttäjänäkökulman saaminen mukaan valmisteluun nähtiin erittäin tärkeänä. Valmistelussa voisi hyödyntää Keski-Suomen vammaisneuvostoja, kuntien asiakasraateja ja muita asiakasverkostoja. Miten ylipäänsä kokemusasiantuntijuutta voisi valmistelussa hyödyntää nykyistä paremmin?

Vammaispalvelujen ja kehitysvammaisten erityisosaamisen vahvistaminen Keski-Suomessa tulee olla yksi tärkeä kehittämisen kohde. KSLAPE:n ”erityiset ja vaativat” jaostoon on edelleen mahdollista osallistua. Vammaisnäkökulman voisi ottaa jaostossa vahvemmin esille kuluvana syksynä.

Sote-integraatio on yksi sote-uudistuksen tavoitteita. Valmistelussa on toimijoita haastettu miettimään sen toteuttamista: kuka vastaa integraation toteutumisesta, mikä kunkin toimijan rooli on, jne. Vammaisten lasten arki on pääsääntöisesti muuta kuin sosiaali- ja terveyspalveluja. Monialainen ja moniammatillinen yhteistyö tärkeä osa kokonaisuutta ja sitä kehitetään monissa maakunnallisissa hankkeissa, kuten esim. KSLAPE ja PRO SOS.

Tutkimus- ja koulutusosaamista maakunnassa on mm. yliopistolla, mutta varsinainen vammaistutkimus Jyväskylältä puuttuu. Vammaistyössä tarvitaan monialaista osaamista ja eri tieteenalojen tutkimusta. Jyväskylän amk on profiloitumassa kuntoutuksen osaamiskeskukseksi. Sovittiin, että Marja Heikkilä ja Armi Lehtinen lähestyvät eri tahoja asiassa, jotta tutkimusnäkökulmaa saadaan vahvistettua valmistelutyössä.

Vammaisten palvelujen valmistelutyötä varten tarvittaisiin parempaa tietopohjaa. THL on koonnut keväällä 2017 vammaisten palveluista tietopohjaa, mutta asiakastietojärjestelmistä ei saatu pyydettyä tietoa toimitettua helposti. Kyselyn tulosten julkaisu on alustavasti syys-lokakuussa. Mikäli tulosten julkaisu siirtyy, kootaan Keski-Suomen tieto yhteen Kosken kautta.

Maakunnallista rakennetta mietittäessä tulee pystyä luomaan aidosti uutta, eikä tehdä vanhalle pohjalle. Todettiin, että on tärkeää tehdä valmistelua yhdessä, koko maakunnan voimin hyödyntäen kaikki varteenotettavat verkostot. Tämän toteuttamiseksi kuntien työntekijöillä tulee olla käytettävissään aikaa osallistua valmistelutyöhön.

6. Maakunnalliset apuvälinepalvelut ja asunnonmuutostyöt – suunnittelun eteneminen

Kevään aikana on valmisteltu Keski-Suomen sairaanhoitopiirin koordinoimana apuvälinepalvelujen ja asunnonmuutostöiden koordinoinnin uudistamista kuntatoimijoista kootusta asiantuntijaryhmässä.

Keskustellaan ryhmässä toimineen Sanna Hännisen alustuksen pohjalta

Monialaisessa ryhmässä on valmisteltu ensinnäkin maakunnallisia asunnonmuutostöiden toimintaohjeita ja myöntämisperusteita. Rinnalla on mietittävä myös yhteisiä toimintaprosesseja asian toteuttamiseksi. Toiseksi ryhmä on listannut tarvittavia välineitä ja koneita jo varsin yksityiskohtaisella tasolla. Kyse on varsin monitasoisesta valmistelusta. Konkretiaan on vielä matkaa.

Keskustelu

Yleisesti oltiin samaa mieltä, että asian valmistelua on syytä jatkaa. Prosessien osalta on hyvä miettiä, miten ne tukisivat mahdollisimman hyvin vammaisia henkilöitä, heidän arjessa pärjäämistään ja olisivat avuntarpeeseen riittävän helposti saavutettavissa ja toteutettavissa.

Keskusteltiin kuntien erilaisista prosesseista. Miten toimiviksi todetut prosessit voidaan säilyttää maakuntamallissa? Esimerkiksi yhteistyö kunnan vammaispalvelujen, teknisen toimen ja rakennustarkastajan kanssa on todettu hyväksi tavaksi toteuttaa asunnonmuutostyöt.

Kunta-sote-yhteistyön pohtiminen tässä, mutta myös laajemmin eri yhteyksissä, on valmisteluvaiheessa erittäin tärkeää asukkaiden yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta. Asunnonmuutostöissä tulisi olla vahva keskusteluyhteys kunnan teknisen toimen kanssa ja haastaa heidät mukaan valmisteluun.

Tavoitteena on luoda myöntämisperusteet ja prosessit lähi- ja maakuntatasolla asiakaslähtöisesti ilman turhaa byrokratiaa. Mitä, missä ja miten? Yksilölliset kriteerit ja päätöksenteko tulee huomioida ohjeissa. Hyödynnetään valmistelussa jo olemassa oleva kuntien ohjeistus.

Todettiin vielä, että tärkeää on viedä eri tahoilla tehtävää valmistelutyötä strategisesti samaan suuntaan ja välttää päällekkäistä työtä.

Muistion liitteenä luonnosvaiheena olevat ohjeistukset, joihin toivotaan kommentteja sanna.hanninen@hankasalmi.fi tai ulla.kolomainen@ksshp.fi.

7. Muut asiat

- Terveiset Keski-Suomen sote-johdon työkokouksesta 12.9.2017

Marja Heikkilä kertoi terveisinä sote-johdon työkokouksesta, että kehitysvammaisten henkilöiden asumispalvelujen kilpailutus on tekeillä Jyväskylässä. 12.9. kokouksessa Ulla Kuittu tiedusteli muiden kuntien halukkuutta osallistua kilpailutukseen ja sitä muutamista kunnista löytyikin. Kokouksessa sovittiin, että asia otetaan esiin tässä työryhmässä.

Päivi Junnilainen kertoi tarkemmin kilpailutuksen taustoista ja etenemisestä. Kilpailutuksen hyväksyminen on perusturvalautakunnassa lokakuussa. Sen pohjana käytetään vaikeavammaisten asumispalvelujen kilpailutuksessa käytettyä asiakirjaa. Vammaispalvelujen

asiakasraati on painottanut kilpailutusta koskevassa kannanotossa erityisesti laatutekijöitä. Yhteiseen valmistelutyöhön toivotaan mukaan muiden kuntien edustajia. Tässä vaiheessa kiinnostuksensa yhteiseen valmisteluun ovat esittäneet Jämsä ja Viitasaari.

Samassa yhteydessä käytiin yleiskeskustelua vammaisten asumispalveluista. Marja Heikkilä kertoi ARA:n ikäihmisten tehostetun palveluasumisen selvityksestä (ks.

<http://www.ara.fi/fi->

[FI/Ajankohtaista/Uutiset ja tiedotteet/Uutiset ja tiedotteet 2017/Rakennetaanko tehostettua palveluasumist\(44478\)](http://www.ara.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset_ja_tiedotteet/Uutiset_ja_tiedotteet_2017/Rakennetaanko_tehostettua_palveluasumist(44478))). Paikkoja on liikaa, ja niitä pyritään nyt muuttamaan vammaisten henkilöiden palveluasumiseen. Tämä ei vastaa kuitenkaan asiakkaiden tarvetta. Vastaavanlaista kehitystä on huomattu esimerkiksi Uuraisilla, jossa olemassa oleva asuntokanta ei vastaa nuorten vammaisten henkilöiden tarpeisiin. Tarvitaan enemmän tukiasumista. Kriteerinä painottuu myös etäisyys omaisiin, työ- ja opiskelupaikkoihin, päivätoimintaan, jne. Joutsassa on siirrytty enenevässä määrin kehitysvammaisten palveluseteliin asumisessa.

Lisäksi sote-johdon työkokouksessa keskusteltiin vammaisten erityispalveluista ja tarpeesta vahvistaa niitä Keski-Suomessa. Todettiin, että tällä on merkitystä myös asumispalvelujen käyttöasteen kannalta. Tässä yhteydessä tuotiin esiin myös arviointiosaamisen vahvistamisen tarve. KSLAPE-hankkeelle on tullut viestiä lastensuojelullista tukea tarvitsevien vammaisten nuorten tuen tarpeesta, johon ei maakunnassa tällä hetkellä ole riittävästi palveluja.

- **KSLAPE:n järjestämä maakunnallinen työkokous vammaispalveluista 29.9.2017 klo 12–14.**

Muuta

- **Café Social -keskustelukahvilat jatkuvat** ke 27.9. klo 14–16. Aiheena rakenteellinen sosiaalityö ja sosiaalinen raportointi. Kutsu liitteenä. Tervetuloa!
- Muistutettiin aktiivisuuteen Uuden sairaalan valmisteluun liittyvän maakunnallisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinnan valmistelussa kuten muissakin maakuntavalmistelutilaisuuksissa

8. Seuraava kokous

Ma 20.11.2017 klo 9–11, Kosken kokoustila 100

Sote-valmistelun johtoryhmä työskentelyn tarkentumisen myötä kutsutaan koolle pienempiä vammaispalvelujen valmistelutyöryhmiä.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00